

Úloha 1

Autor: Jozef Polaček

Moje meno je Izabela (17 r.) a toto je môj denník.

17.2.2021

Lockdown je už tretí mesiac. Nevídam sa s kamarátmi, s frajerom, iba s rodinou a stále trčím doma. Aj keď si často píšeme, tak sa cítim sama. Namiesto školy máme ZOOM alebo TEAMS. Chýbajú mi moji spolužiaci. Je s nimi zábava a určite mi budú po maturite chýbať. Dúfam, že pandémia už čím skôr skončí.

1.3.2021

Dnes mi zomrela starká na COVID. Kvôli lockdownu nemôžem ani ísť na pohreb. Mala som ju veľmi rada a bude mi strašne chýbať. Mrzí ma, že som s ňou nebola viac.

1. Čo sú najčastejšie príčiny psychiatrických ochorení? Vymenuj aspoň 4 príčiny (2 sú v texte do 1.3.2021)

(2b za úlohu – 0,5b za príčinu)

9.3.2021

Ranné vstávanie je pre mňa boj. Je to ako keby som mala vstať z postele s 10-kilogramovým závažím navyše. Aj tak neviem kvôli čomu vlastne vstávam. Dnešný deň bol rovnaký ako včerajší a bude rovnaký ako deň zajtra. Jediná aktivita, ktorú mám, je škola, ktorá ma aj tak cez internet vôbec nebaví.

15.3.2021

Každé ráno vstávam unavená, chodím spať unavená, celý deň som unavená. Už nech to skončí. Spánok ani káva vôbec nepomáhajú. Najradšej by som celý život prespala. Dnes pôjdem spať skôr.

16.3.2021

Včera som išla spať skôr. Zaspala som však až o pol tretej ráno a dnes som musela byť hore už o siedmej kvôli nášmu skvelému online vyučovaniu. Vôbec nerozumiem, prečo mám vstávať z postele. Musím vynaložiť extrémne úsilie vyhrabať sa spod perín a keď už mám hodinu, tak sa vôbec neviem na nič sústrediť. Bojím sa, že ma učiteľka vyvolá a nebudem vedieť správnu odpoveď.

22.3.2021

Dnes skončil lockdown. Konečne som sa stretla s frajerom. Hrozne mi chýbal a tešila som sa na neho. Keď sme sa stretli, tak mi chcel toho veľa porozprávať, ale vôbec som ho nepočúvala. Neviem ani čo hovoril. Myslela som len na to, ako si po jeho odchode opäť ľahnem do postele.

2. Prirad' príbeh k ochoreniu:

1. Volám sa Timotej. Mám 8 rokov. Škola ma baví, ale mám tam zlé známky. Učítelia ma karhajú, pretože stále vyvádzam, behám po triede a väčšinu času nedávam pozor. Fakt sa snažím dávať pozor, ale veľmi rýchlo ma niečo rozptýli.

2. Volám sa Hana. Mám 16 rokov. Rodičia si robia obavy kvôli mojej postave. Hovoria, že takmer nič nejem a vyzerám ako kosť a koža. Vôbec mi nerozumejú. Nechápú, že dnešné mladé ženy musia byť štíhle, aby vyzerali dobre. Prekáža im, že držím diétu a každý deň chodím cvičiť.

3. Volám sa Adam. Mám 22 rokov. Nemám rád neznámych ľudí a už vôbec nie, keď sa ich musím dotknúť. Bojím sa, že ma nakazia vírusom HIV. Kvôli tomu si umývam ruky niekedy aj 30-krát za deň. V práci pre istotu nosím gumené rukavice, aby som sa ničoho nemusel dotýkať holou kožou.

4. Volám sa Róbert. Mám 71 rokov. Moja manželka si o mňa robí starosti. Vraj sa občas niekde stratím. Ale ja si na nič také nespomínam. Iba občas, keď idem do kostola, tak neviem, kde mám odbočiť.

(1b za úlohu – 0,25b za správne priradené ochorenie k príbehu)

25.3.2021

Po dlhej dobe sme mali tréning. Veľmi som sa naň tešila, pretože som chcela, aby sa obnovil môj starý život. Ale keď som mala ísť na autobus, hrozne sa mi nechcelo.

Gymnastiku mám rada, ale dnes sa mi tam strašne nechcelo. Mama ma musela doslova natlačiť do autobusu. V šatni som sa iba pozdravila kamarátkam. Mala som pocit, že môj lockdownový život bol nudný a nikoho nezaujíma. Musela som na ne pôsobiť divne, keď som sa s nimi skoro vôbec nerozprávala. Počas tréningu som sa nejako dostala do pohody a potom mi už bolo dobre. Vlastne tak dobre, ako dávno nie a s kamarátkami sme sa dohodli, že v piatok pôjdeme na párty.

28.3.2021

Včera sme boli na párty. Po takej dlhej dobe to bol skvelý pocit. Dali sme si pár panákov a život bol úžasný. Tancovali sme. Kamarátke som hovorila, že sa stále cítim bez energie. Dala mi koleso (extáza). O polhodinu som cítila toľko šťastia ako nikdy a energie ako za troch. Bol to skvelý večer. Ale dnes mi je zle, bolí ma hlava a chcem stále iba spať. Po včerajšku mám na sebe nie 20-, ale 30-kilogramové závažie. Cítim sa mizerne a smutne.

29.3.2021

Už mi nie je zle, ale som smutnejšia ako včera. Mám pocit, že nestojím za nič, som neschopná a nič nedokážem. Cítim sa tak už dlhšie obdobie, ale dnes to je obzvlášť intenzívne. Prišlo mi samej seba tak ľúto, až som sa rozplakala. Potom mi prišlo trápne, že plačem kvôli sebe samej a cítila som sa ešte horšie. A potom sa zase rozplakala.

BONUS

Prečo sa po užití alkoholu a rekreačných drog Izabela cítila horšie?

(1 bonusový bod dostaneš, ak vymenuješ aspoň 1 z 3 dôvodov)

30.3.2021

Ráno mi zazvonil budík. Strašne ma to rozzúrilo. Nevieť prečo. Každé ráno vstávam. Ale dnes ráno to bolo iné. Mala som pocit akoby som spala iba hodinu a budík mi nechcel dopriať dostatok spánku. S vypätím všetkých síl som sa vymotala z periny a išla do školy. Neraňajkovala som, ani sa neobťažovala dať si na tvár make-up ako obvykle. Trvalo mi 20 minút, aby som sa prinútila aspoň si umyť zuby. Najradšej by som ostala celý deň doma v posteli. Celý deň som bola unavená, nevedela som sa vôbec sústrediť. Akoby som mala mozog v hmle. V škole sa ma učitelia pýtali, či som v poriadku. Smútok ma od včera vôbec neprešiel. Ale najhoršie je to, že ani neviem, prečo som bola smutná. Je to ako taká bariéra, ktorá mi bráni normálne fungovať.

16.4.2021

Dva týždne som okrem školy nikam nešla. Nebola som na tréningoch, na rande s frajerom, ani na párty. Frajer sa na mňa asi vykašle, keď s ním nikam nechodím a kamaráti tiež. Nemám dost energie ani náladu niekam ísť. Stále som ako v tme a neviem sa z nej dostať. V duchu si hovorím, že som lenivá a cítim sa kvôli tomu ešte horšie.

28.4.2021

Pribrala som 7 kíľ odkedy som sa vykašľala na tréningy. Nepáčim sa sama sebe. Ani sa nečudujem, že ma frajer nechal. Odkedy sme sa rozišli, iba ležím v posteli. Počas dní, kedy sú rodičia v práci, ani nejdem do školy. Načo by som tam chodila, keď sa tam neviem nič naučiť. Na hodine sa neviem sústrediť a na písomke tiež. Tak tam radšej nechodím, aby som nedostala päťky.

3. V doterajších zápiskoch si môžeš všimnúť, že s Izabelou niečo nie je v poriadku. Ktoré informácie môžu napovedať, že Izabela má psychiatrické ochorenie? Vymenuj 6 informácií, ktoré podľa teba napovedajú, že Izabela má nejaký problém. (V texte je ich 11.)

(1,5b za úlohu – 0,25b za správne určenú informáciu)

20.5.2021

Mám problém. Riaditeľ volal rodičom, že nechodím do školy. Musela som porozprávať rodičom, čo sa deje. Išli so mnou k mojej všeobecnej lekárke. Hovorila som jej, že som stále unavená, nič ma neteší, cítim smútok a dosť často plačem. Aby vylúčila iné príčiny môjho stavu, odobrala mi krv na rozbor a poslala ma na zobrazovacie vyšetrenie mozgu. Hovorila mi, že tuší, čo mi je, ale diagnózu mi s istotou potvrdí detský psychiater. O týždeň mám ísť k nemu na vyšetrenie. Bojím sa, čo mi povie.

4. Aké ochorenie má Izabela podľa jej všeobecnej lekárky?

- A. Schizofrénia
B. Bipolárna afektívna porucha
C. Porucha autistického spektra
D. Depresia.

Aké somatické príčiny vzniku psychiatrického ochorenia treba vylúčiť? Vymenuj ich aspoň 4.

Doplň, akými metódami ich lekárka vylúči? Ku každej vylúčenej diagnóze napíš 1 metódu, ako ju vylúčiť.

(1b za správne určené ochorenie, 1b za správne určenú somatickú príčinu psychiatrického ochorenia, 1b za správne určenú metódu, ako vylúčiť príčinu psychiatrického ochorenia)

27.5.2021

Dnes som bola u psychiatria. Počas vyšetrenia sa ma pýtal veľa otázok. Dal mi urobiť test, ktorý sa volá Beckova stupnica. Po vyšetrení mi povedal diagnózu. (Diagnóza je správna odpoveď vo štvrtej otázke.) Zistenie, že mám psychiatrický problém, ma dosť vzalo. Už dlhšie som si myslela, že som chorá. Zároveň je to aj úľava. Vedieť, že som chorá a nie lenivá. Lekár mi povedal, že psychiatrickými ochoreniami trpí každý štvrtý človek. Tiež mi povedal, že moju diagnózu zažije počas života jedna tretina zo všetkých žien. Je fajn vedieť, že nie som jediná na svete. Vlastne je to dosť bežné ochorenie. Popísal mi možnosti liečby a objednal na ďalšie stretnutie.

5. Čo je Beckova stupnica?

Aké možnosti liečby Izabela má? Vymenuj 3.

Aké lieky sa používajú na liečbu Izabelinej diagnózy? Vymenuj 3 skupiny liekov alebo 3 lieky – každý z inej skupiny liekov.

(1b Beckova stupnica, 1,5b možnosti liečby, 1,5b za skupinu/liek)

11.6.2021

Už 2 týždne pravidelne užívam sertralín. Necítim žiadnu zmenu. Práveže sa cítim horšie. Stále sa cítim unavená, mám o 2 kilogramy navyše, ale reálne sa cítim tak, akoby som mala navyše až 30 kíl. Som smutná a neviem prečo. Ten smútok a ťažoba nechcú odísť. Chcem, aby to skončilo. Ak nie, tak to ukončím ja. Lebo už fakt nevládzem.

6. Aké sú nežiadúce účinky sertralínu? Vymenuj aspoň 5.

(2,5b za úlohu – 0,5b za každý dobre vymenovaný nežiadúci efekt)

21.6.2021

Psychiatrovi som hovorila o mojich myšlienkach na smrť. Hovoril mi, že to je časté a že lieky na depresiu zaúčinkujú najskôr po 4 týždňoch od začiatku liečby. Ale už cítim, že môj

stav sa zlepšuje. Rozhodla som sa navštevovať skupinovú terapiu. Lekár mi povedal, že tam sú ľudia, ktorí majú rovnaké ochorenie ako ja. Môžu mi poradiť a veľa ma naučiť, ako sa liečiť. Po dlhej dobe sa na niečo teším.

15.7.2021

Užívam si leto. Konečne si niečo užívam. Cítim sa o dosť lepšie ako pred pár mesiacmi. Akoby spadlo zo mňa závažie a svet už nie je tmavé miesto. Začala som behať. Zistila som, že šport zvyšuje množstvo endorfínov v mozgu. Po behu sa preto naozaj cítim skvele. Ale to neznamena, že môžem prestať s liečbou. Tá bude ešte niekoľko mesiacov trvať. Môže sa stať, že sa mi ochorenie vráti.

7. Priradiť liek k psychiatrickému ochoreniu.

(1b za úlohu – 0,25b za správne priradené ochorenie k príbehu)

<p>1. Závislosť na heroíne</p> <p>A D D I C T I O N</p>	<p>2. Sociálna fóbia</p> <p>(PHOBIA)</p>
<p>3. Schizofrénia</p> <p>SchizOPHRENiA</p>	<p>4. Bipolárna afektívna porucha</p> <p>BIPOLAR</p>

Ďakujem všetkým, ktorí sa dočítali až sem. Na záver chcem len dodať, že liečba psychiatrických ochorení sa už dávno neobmedzuje iba na zapínanie chorých do kazajok a elektrošoky. V súčasnosti je efektívna medikamentózna liečba a do popredia sa dostáva behaviorálna a skupinová terapia. Na svete trpí psychiatrickým ochorením každý štvrtý človek. Najčastejšia zo všetkých je úzkostná porucha. Ak máš pocit, že s твоjím mentálnym zdravím niečo nie je v poriadku, určite to niekomu povedz. Sám sa budeš trápiť dlho. Mať psychiatrické ochorenie nie je hanba. Ani dievčaťu s cukrovkou sa nikto nesmeje, že má cukrovku.

Zdroje:

Autor typografií chorôb - <https://igorkupec.sk/>

Úloha 2

Autor: Laura Bajková

19.08.2021

Lola má trinásť rokov a do ordinácie psychiatra prichádza na dohodnutý termín, raz týždenne. Je to útle dievča, nosí flagrantne voľné oblečenie, ako keby sa snažila niečo zakryť. Je mesiac po hospitalizácii na oddelení detskej psychiatrie, do nemocnice bola prijatá kvôli pokusu o samovraždu.

V detstve asistovala pri scéne, počas ktorej sa jej otec, násilník a manipulatívny toxikoman, podľa jej vlastných slov, snažil zabiť jej matku. Uvádza že má z tejto scény časté flashbacks. Čo sa týka jej vrstevníkov, uvádza, že sa veľa v jej živote odohráva vo virtuálnom priestore, naposledy sa po niekoľkomesačnom písaní si, s chlapcom ktorého spoznala online, vybrala do 200 km vzdialeného mesta na prvé stretnutie. Keď sa pozrieme na rodinnú anamnézu, Lolina mama trpí bipolárnou poruchou a depresiou.

Na dnešnom stretnutí popisuje, že v poslednom čase si znova začala ubližovať, "pretože chcela niečo cítiť". Psychiatrička jej poradí aby sa pokúsila pri ďalšom takomto nutkaní priložiť si na telo studený ľad. Bojí sa nového školského roku, pretože má skúsenosti so šikanou. Udáva ale aj pozitívne nálady, snaží sa učiť do školy a pripravovať sa počas prázdnin na hodiny matematiky. Má sen, chcela by sa dostať na fotografickú školu do Paríža, má rezilienciu a už o tomto projekte diskutovala aj s matkou, ktorá by ju v tom chcela podporiť.

Niekedy sa jej ale stáva, že počas práce začne mať pocit ako keby bol život len film a ona na neho depersonalizovane pozerá, stráca často koncentráciu. V poslednom období sa jej opäť stáva, že vidí ako sa hýbu predmety alebo cudziu osobu vo svojej izbe.

Počas sedenia popisuje, že naordinovaný atarax si dáva len večer pri nezvládnuteľných úzkostiach, okrem toho má naordinovaný sertraline a risperidone každý deň. Psychiatrička sa jej pýta, či pociťuje úzkosti ráno alebo večer, Lola odpovedá že sa dostavujú pravidelne len večer.

1. Do nasledujúcej tabuľky skús správne zaradiť nasledujúce duševné poruchy. Vysvetli vlastnými slovami pojem organická duševná porucha a pokús sa rozhodnúť, či Lola trpí organickou alebo funkčnou poruchou. (2.5: 1 - 0.5 - 1)

- úzkostné poruchy, schizofrénia, delirium tremens, pseudoneurasténia

	Psychotické	Nepsychotické
Organické		
Funkčné		

2. Prečo sa psychiatrička pýta, či Lola pociťuje úzkosti ráno? Vysvetli pojem ranné pessimy a napíš, čoho sú symptómom. (1b)

3. Atarax patrí do skupiny _____liekov. Viaže sa agonisticky/antagonisticky na _____receptory.

3.a, Vysvetli pojem receptorový agonista a receptorový antagonist.

3. b, Vysvetli, prečo liek Zyrtec používaný proti alergii, viažúci sa rovnaké receptory nespôsobuje rovnaké účinky ako Atarax.

3. c, Popíš rolu histamínu v centrálnom nervovom systéme aj na periférii.

(4b: 0.5 - 0.5 - 1 - 1 - 1)

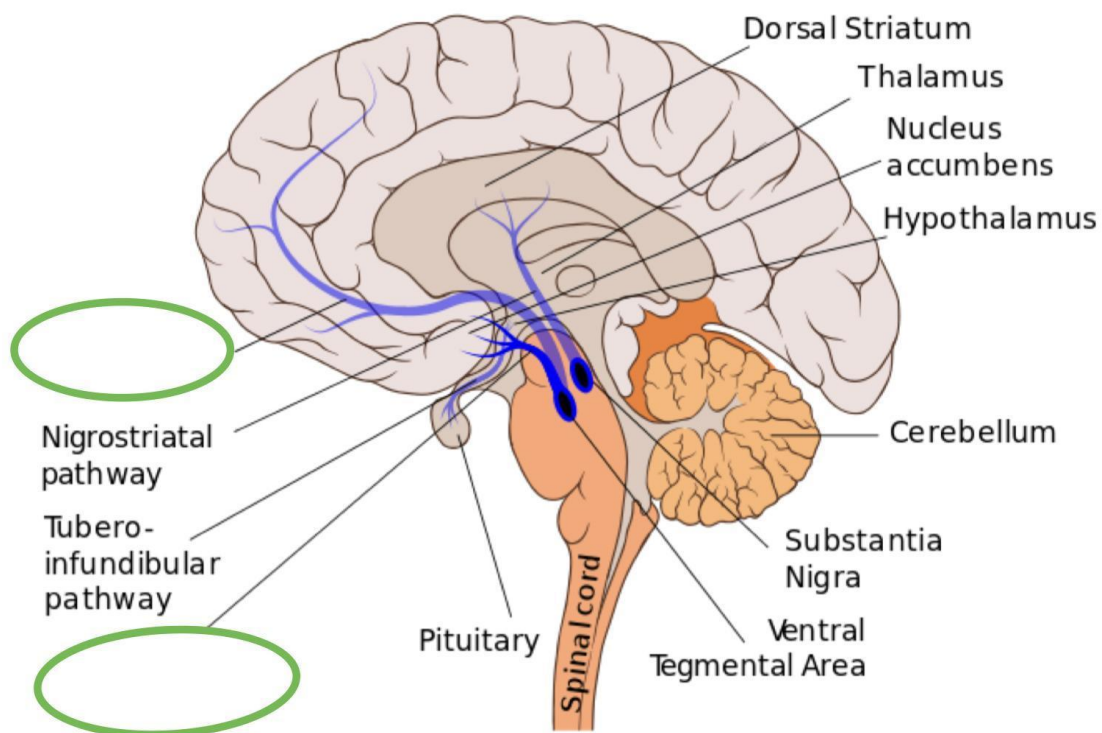
4. Risperidone ; doplň alebo vyber správnu odpoveď' (4.5b)

Všetky antipsychotiká majú spoločnú vlastnosť, tou je že, antagonizujú _____ receptor.

Keby Lola žila na začiatku 50. rokov, dosť pravdepodobne by jej psychiatricka predpísala molekulu chlorpromazín. Od tejto molekuly, patriacej ku _____1. generácie sa ale upustilo, hlavným dôvodom boli silné extrapyramidálne účinky, ako je napríklad_____ (uved'1).

Extrapyramidálne účinky sú spôsobené zablokovaním **nigrostriálnej/tuberoinfundibulárnej** dráhy práve neuroleptikami ako je chlorpromazín. Dôvodom, prečo sa začali používať antipsychotiká druhej generácie, tzv. atypické neuroleptiká, je že majú nižší účinok na túto dráhu.

Ďalším nežiadúcim účinkom u pacientov užívajúcich neuroleptiká je hyperprolaktinémia, pokús sa vysvetliť akým spôsobom vzniká.

Teraz si povieme niečo viac o funkcii dopamínu v mozku. Vzniká v dvoch oblastiach; _____ a _____ .

Do vyznačených zelených miest doplň, kde sa nachádza mezokortikálna a mezolimbická dráha, jedna zo 4 dopamínových dráh (okrem tuberoinfundibulárnej a nigrostriatálnej).

Za Loline pozitívne príznaky (vidí hýbajúce sa predmety, vidí osoby v jej izbe = " niečo čo je "naviac"), je zodpovedné **zvýšené/ znížené** množstvo v **mesolimbickej/mezokortikálnej** dráhe.

Za Loline negatívne príznaky (problémy so socializovaním, koncentráciou, kognitívne problémy = "niečo čo chýba") je zodpovedný **nadbytok/deficit** dopamínu v **mesolimbickej/mezokortikálnej** dráhe.

Risperidone má ďalej vysokú afinitu ku receptorom 5HT_{2A} 5-hydroxytryptamínu, neurotransmitteru inak nazývaného _____.

5. (2b)

Rok 1986 zmenil razantne liečbu depresie, predstavením molekuly fluoxetínu, komerčným menom _____ asi najznámejšie antidepressívum.

Patril ku skupine liekov _____, rovnako ale Lolín liek _____ ktorého cieľovou molekulou je transportér _____.

V terapii depresie u mladých má veľkú rolu a terapeutický účinok už len samotný rozhovor s mladistvým, kedy spoločne s terapeutom pomenujú tento problém.

Serotonín nemá funkcie len v mozku, jeho ďalšou významnou funkciou na úrovni CNS je, že na miešnej úrovni tlmí _____.

Túto molekulu, okrem funkcie neurotransmitteru môžeme označiť aj ako **hormón**, pretože najviac sa ho nachádza v gastrointestinálnom systéme, kde vzniká a sekretuje sa z _____ buniek, má tu **stimulačnú/inhibičnú funkciu** peristaltiky a sekrécie.

Serotonín je tiež uvoľňovaný krvnými bunkami, _____, jeho vyplavenie z nich indukuje _____ hladkého svalstva ciev a napomáha koagulácii.

Úloha 3

Autor: Josef Hoang

Preložila: Anna Malová

Úvodný text k úlohe:

Rodičia privádzajú malého chlapčeka – Miška (28 mesiacov) do ordinácie lekára, pretože „nerozpráva tak, ako ostatní v jeho veku“.

Tehotenstvo prebiehalo normálne, bez komplikácií, pôrod bol v termíne. Počas prvého roku Miškovho života si na ňom rodičia nevšimli nič zvláštne, len, že v porovnaní s inými deťmi mal menší záujem o hru. V 16 mesiacoch stále nerozprával, len občasne blábol. Zároveň nevyjadroval city k svojim rodičom alebo súrodencom. Veľmi rýchlo sa nahneval, hlavne keď sa niečo dialo mimo režim, na ktorý bol zvyknutý, a upokojoval sa pohupovaním sa dopredu a dozadu, alebo pomalým točením sa dokola.

Na začiatku prehliadky zo seba nevydal jediné slovko, čo sa týka temperamentu, celú dobu bol podráždený. Rodičia zmienili, že nikdy moc nenaväzuje očný kontakt s druhými, nieto aby ho nejakou udržoval. Keď sa s ním niekto nútene snaží si očný kontakt držať, rýchlo sa nahnevá. Inak behom prehliadky ale vyzeral ako bežne aktívne zdravé batola, ktoré sa potuluje všade po ordinácii a veselo ignoruje lekára i rodičov. Venuje ale pozornosť knihám, ktoré čas od času vytiahne alebo sa ich inak dotýka, avšak bez náznaku hravosti. Keď sa jeho matka snaží mu v tom zabrániť, rozkričí sa, pozerá sa na strop, máva rukami, potom sa stiahne do rohu a húpe sa dopredu a dozadu. Spôsob chôdze je vekovo primeraný, ale pri natahovaní sa po predmety vyzerajú jeho pohyby menej koordinované, než je obvyklé u detí jeho veku.

Okrem zmienených problémov nevykazuje žiadne známky dysmorfie, žiadne kožné ochorenia. Fyzicky je zdravý, nebol hospitalizovaný a nepodstúpil žiadnu operáciu. Jeho očkovania sú v súlade s povinnou schémou.

Čo sa týka rodinnej anamnézy, v rodine sa nevyskytli žiadne podobné problémy s vývojom v detskom veku. Aj Miškovi dvaja starší súrodenci sú zdraví a z hľadiska vývoja nervového systému v poriadku.

1. Popíš bežný vývoj reči u dieťaťa. Nezabudni na znaky súvisiace s rečou, ako sú zvuky alebo slovná zásoba a vety. Zameraj sa tiež na to, čím sa Miško odchyľuje od normy.

(2b)

Pri poruchách vývoja rozumových schopností (medzi ktoré môžeme zaradiť vývoj a porozumenie reči) je dôležité rozlišovať, či sa jedná o **vývojové oneskorenie**, alebo o **vývojovú regresiu**.

2. Stručne popíš, čo ktorý pojem znamená (vrátane toho, aký je medzi nimi rozdiel). Tiež sa pokús určiť, ktorý z týchto problémov v tejto úlohe budeme riešiť a zdôvodni svoje rozhodnutie. (3b - 2b za pojmy, 1b za určenie problému)

Oneskorený vývoj reči u detí môže byť samostatná porucha, ale tiež sa vyskytuje ako súčasť rozsiahlejších vývojových väd postihujúcich viac oblastí. Pri skúmaní tohto problému sa testujú štyri hlavné oblasti, ktoré sa u detí vyvíjajú: hrubá motorika, jemná motorika, rečové schopnosti a rozvoj sociálneho správania a poznania.

3. Navrhni pre každú zmienenú doménu jednoduchý test, ktorý sa dá spraviť u lekára v ordinácii. Sú k dispozícii typické kancelárske potreby a lekárske pomôcky, ktoré bežne praktický lekár používa. Pamätaj, že pacient má len 28 mesiacov a je nutné dať pozor na riziká typické pre deti tohto veku. Ďalej tiež zhodnot, aké výsledky by mal Miško v týchto štyroch oblastiach, pri tom vychádzaj z úvodného textu. (3b - 0.5b za každú doménu + 1b za vyhodnotenie Miškovho stavu)

Okrem oneskoreného vývoja v niektorých zmienených hlavných oblastiach tiež Miško vykazuje známky toho, čo by sme vedeli nazvať vrtochy, ale jedná sa o stereotypie (tj. mechanické a automatizované správanie alebo prejavy), ktoré sa tiež týkajú Miškovho problému.

4. V úvodnom texte nájdí aspoň 2 zo 4 príznakov, ktoré sú popísané stereotypiami a pravdepodobne súvisia s jeho vývojovými vadami. (2b)

Teraz je už jasné, že Miško trpí tým, čomu bežne hovoríme autizmus. Autizmus, presnejšie poruchy autistického spektra (autistic spectrum disorders, ASD), zahŕňa celú radu rôznych príčin a následkov. Typicky rozlišujeme 3 kategórie, pre ktoré sa používajú označenia autistic disorder, Aspergerov syndróm, a PDD-NOS (pervasive developmental disorder not otherwise specified). Všeobecne ide o poruchy v komunikačných schopnostiach, sociálnych interakciách, tiež sa vyskytujú repetitívne správanie a stereotypie.

Pre dieťa s poruchou autistického spektra je dôležitá včasná diagnostika, ktorá vedie k terapii. Prognóza je pri skorom určení pomerne dobrá - poruchy nebývajú progresívne, avšak s ďalším vývojom sa môžu začať prejavovať aj ďalšie vady s tým, ako sú rozumové schopnosti postupne na vyššej úrovni. Pri menej závažných poruchách je pre dieťa možné sa výrazne zlepšovať v oblasti sociálnych schopností, pri závažnejších prípadoch pravdepodobnosť zlepšenie nie je tak dobrá. Na základe stavu schopností pri vyšetrení je možné povedať, ako sa pravdepodobne budú vyvíjať zasiahnuté funkcie - napríklad pokiaľ sa dieťa v 5. roku veku ešte stále nenaučilo rozprávať, dá sa predpokladať, že dostatočné komunikačné schopnosti už nezíska.

5. Zisti, aké prístupy sa v súčasnej dobe používajú za účelom zlepšiť stav rozumových schopností. (1b)

6. Vyrieš doplňujúce otázky, ktoré sa týkajú vývojových väd. Pri ich riešení ti môže pomôcť, ak máš dobre spracované odpovede k predchádzajúcim úlohám. Nezabudni pri každej odpovedi napísať aj stručné zdôvodnenie. (4b - 1b za otázku)

1. Z nasledujúcich prípadov vývojových väd, ktorý je najviac znepokojujúci?
 - A. 3-ročné dieťa, ktoré ešte nezačalo rozprávať
 - B. 5-ročné dieťa, ktoré má mierne oneskorenie vývoja vo všetkých 4 skúmaných oblastiach
 - C. 2-ročné dieťa s detskou mozgovou obrnou a epilepsiou
 - D. 30-mesačné dieťa, ktoré už rozprávalo normálne vzhľadom k veku, ale teraz nevydá jediné zrozumiteľné slovo
 - E. 4-ročné dieťa, ktoré vždy bolo nemotorné
2. Denver Developmental Screening Test najlepšie vystihuje charakteristika:
 - A. ucelené zhodnotenie všetkých oblastí vývoja

- B. nepotrebný nástroj vzhľadom k existencii moderných prístrojov, ako je MRI
 - C. rýchla metóda k odhaleniu potenciálnych vývojových väd v bežnej ordinácii
 - D. dobre štandardizovaný nástroj pre diagnostiku porúch autistického spektra
 - E. test schopností vyjadrovania a vnímania
3. Ktoré z nasledujúceho je najdôležitejšie pri diagnostikovaní porúch autistického spektra?
- A. výskyt autizmu v rodine
 - B. atrofia čelného laloku mozgu viditeľná na MRI obraze
 - C. rozvoj príznakov pred 5. rokom života
 - D. normálne jazykové funkcie
 - E. abnormálne sociálne vzťahy
4. Ktorý z nasledujúcich zákrokov je najdôležitejší pre dieťa, ktorému bola diagnostikovaná niektorá z porúch autistického spektra?
- A. predpísanie menej bežného antipsychotika (napr. risperidonu) v malej dávke
 - B. nepodávať žiadne ďalšie očkovanie
 - C. nastavenie štruktúrovaného programu pre vzdelanie a rozvoj dieťaťa
 - D. zapojiť dieťa do spoločenských a kolektívnych aktivít (napr. hry a športy)
 - E. denná multivitaminová terapia